

nam Slovencem obeta, dokler ostane v naši lasti skoro v vseh naših deželah in kmetska skupina zastopnikov, poslancev?

Naš narod nikdar po številu svojih zastopnikov ne bode prišel do iste veljave, katero bi v splošnih ustavnih zastopstvih moral imeti z ozirom na število prebivalstva slovenske narodnosti, ako se ne poprimemo krepko vseh modernih sredstev gospodarske politike, da ojačimo zraven kmetijstva tudi obrt in trgovstvo in druge sloje.

Slovenski ignoranti v očigled tem dejstvom tarnajo, da je vse zastoj, ker nimamo kapitala. Ako bi Rotschild razdelil danes med Slovence, kakoršni so glede svoje gospodarske izobrazbe, toliko svojih milijonov, da bi vsak Slovenec lahko rekel, da ima dovolj, kaj mislite, gospoda, ali bi vsled tega čez kakih dvajset let gospodarstvo Slovencev bogve kako cvetelo? Ali mislite, da bi se vsled tega mi lahko čez dvajset let že tudi ponašali s cvetočo trgovino in obrtnijo? In če bi svitli cesar dal našim do grla zadolženim kmetom vse dolgove odpisati ter jih oprostiti davka za bodočih 20 let, ali bi vsled tega bili slovenski kmetje čez dvajset let vzor dobrih gospodarjev? Gospoda moja, jaz na vsem tem zelo živahno dvomim. Čujmo Angleža Smilesa in njegove življenjepise slovečih angleških izumiteljev-obrtnikov iz prejšnjega stoletja, čitajmo, kako se je angleško obrtništvo in trgovstvo iz bede in onemoglosti šele pred dobrim stoletjem začelo dvigati in na kak način je dospelo do dandanašnjega sijaja in svetovne vlade! Teženje po temeljiti gospodarski izobrazbi, proučevanje pridobitnih priložnosti, trdno zaupanje na uspeh samopomoči, dosledna, neizprosna gospodarska politika, evo je čudotvorne skrinjice, ki je zagotovila gospodarski procvit in sijaj drugim narodom in ki je jedina zmožna, dvigniti narod slovenski.

Dasiravno je pa res, da slovenski narod tiči dandanes glede politične in gospodarske izobrazbe še v globoki žalostni temi, dasiravno se nadalje v novejši dobi, kakor sem omenil, dozdeva, kakor da se hoče krepko potegniti za svoj gospodarski napredek, vendar me težijo težki dvomi, ali bode to gibanje imelo pravi uspeh. Gospoda moja, ali veste, zakaj? Ne zategadelj, ker je naše prosto ljudstvo v tem oziru nevedno, pač pa zato, ker je naša inteligenca glede temeljite gospodarstveno-teoretične in seveda tudi glede gospodarstveno-politične izobrazbe in dospelosti na stališču, da se nas ljubi Bog usmili. Neki slovenski akademično izobražen mož je nekoč kupil državne papirje. Plačal je papir, ki je imel nominalno vrednost 100 gld. vsled kurza po 102 gld. In ako je dobri možic zabavljaj, ker mu sleparski čifut papirja ni hotel dati za 100 gld. Gospoda, mislite menda, da pripovedujem bajko. In vendar je to res. Dotični mož je bil dolgočasa celo narodni voditelj, ki bi moral imeti temeljito gospodarsko izobrazbo. In taki so celi

sloji naših voditeljev. Ob vsi svoji dobri volji in dobrih namenih za narodno stvar ne dospejo dalje, nego da vidijo našo slovensko zaostalost in napredovanje drugih zlasti v gospodarskem oziru. Kako bi se pa premostil oni veliki razloček med tujim napredkom in našo zastarellostjo. tega reveži ne vedo. Če kaj store, tedaj so pa to zločinsko lahkomišelniki gospodarski eksperimenti, katerih ponesrečenost utegne zopet za desetletja treščiti v gospodarski obup naše ljudstvo, ki s svojim začetim živahnim gospodarskim gibanjem kaže, da bi bilo pripravljeno krepko potegniti se za svojo boljšo gospodarsko bodočnost.

Toda, gospoda! nocoj je Miklavžev večer in nočem vas ob ti priliki nadlegovati s tožbami in očitaji. Sklepam in ponavljam: Slovenci smo stopili v novo dobo gospodarskega razvoja. Gospodarska izobrazba in zdrava enotna gospodarstvena politika je jedino jamstvo dobrega uspeha. Voditelji slovenstva, naša inteligenca, mora pokazati, ali je kos veliki politični nalogi, ki zagotovi začetemu gospodarskemu gibanju zaželjeni uspeh.



Kako globoko v zemljo naj se vseje seme?

O tem vprašanju in skušnjah pečal se je že marsikateri kmetovalec. Kajti prav od prave globokosti, v katero je bilo spravljeno seme v zemljo, odvisna je bila njega rast in rodovitnost. V pravi legi semena v zemlji so namreč pogoji, ki mu dajejo živelj, to so namreč vlaga, toplota, primeren zrak in tudi nekaj svetlobe od solnca. Jedno in drugo naj primanjkuje, pozna se to brž na rasti mlademu semenu.

V obče se trdi, da čim drobnejše je zrnce, tem plitveje se mora vsejati. Spet pa se ugovarja, da se preveč plitvo vsejano seme rado posuši in korenine spušča, med tem ko globokejšje vsejano seme lažje obdrži svojo kal.

Nekdo je preskušaval semena glede globokosti nasetve ter prišel do zaključka, da je pognalo seme od jedne merice:

palcev	globoko vsejanih	dneh	zrn
na 6		po 23	81
" 5	" "	" 22	171
" 4	" "	" 21	720
" 3	" "	" 20	1427
" 2	" "	" 18	1595
" 1½	" "	" 15	1610
" 1	" "	" 12	1461
" ½	" "	pa " 11	526

Iz tega se razvidi velika razlika, ki izvira vsled globokosti nasejanja. Pameten kmet bo gotovo de

skrbel, da zadene, kolikor mu dopušča čas in okolščina, bolj srednjo mero globočine, namreč od 1½ do 2 palca. Ker pa se to navadno ne da, zlasti v hribih ne, spozna sam po kakovosti zemlje, je-li treba preorano zemljo prej prevlačiti, nego se naseja, ali ne. Bolj mastna in težka ko je zemlja, tem bolj je potrebno, jo pred nasejanjem prebrantati, da more potem seme vsako in enakomerno rasti.

Poučni in zabavni del.

Le domu!

Češki spisala A. Řeháková.

(Dalje).

Gospa Božkova je izstopila z ostalimi potniki iz voza, da bi šla v čakalnico, kjer je bilo zakurjeno. Kratka ta pot po snegu do železničnega poslopja je pregnala njeno topost in ji okrepila oslabele sile.

Bila je krasna, jasna noč. Nekje v daljavi je bila ura baš tri. Mesec je razsvitljeval ves širni gorski kraj, sneženo planjavo s polnim svitom. Pusto gorovje je bilo odeto v bel plašč, dvigalo se je skoro do nebes in zdelo se je, da je ono tisto bojno ledeno kraljestvo, kjer vlada le poguba in smrt. V grobni tišini grozno-krasne alpske prirode je časih zatulila burja, ki je divjala po hribih in zanašala cele zamete snega celo v dolino. Cela krajina — zdelo se je — bila je zaradi svoje samote in žalostne zapuščenosti zagonetni, neznani kraj, s katerega se ne povrne nihče.

Gospa Božkova se je stresla v grozni slutnji, zavpila je v blazni bolesti. Ohrabrivši se zopet, se je otresla duševne medlobe, ki ji je grozila, da jo pripravi ob potrebno odločnost. Le malo ur še, in pri svoji Blaženi bode! Bog dopusti, ali zapusti ne! Da, znala bode biti močna; žalost je ne bode zamogla in celo s smrtjo se bode borila, nebo pa bi ji stalo na strani, da, moralo ji bo pomagati.

Vlak je vendar vkljubu zapoznjenju prišel srečno v Meran. Krasno, solnčno jutro, polno veselja in toplote, je pozdravljalo gospo Božekovo, in revica je imela to za dobro znamenje.

Gospodinja jo je potolažila s poročilom, da se gospici godi bolje. Sedaj pa je treba bolnici največje pozornosti, da bi se ji zopet ne izhujšalo. Vsako razvnetje in govorjenje, vsako neprevidno gibanje je jako prepovedano. Zdravnik zapoveduje popolni duševni mir.

Sedaj je bilo treba zbrati vse sile in ne udati se nobeni slabosti. Otrla si je poslednjo solzo, zadušila zadnji vzdih in vstopila odločno v sobico, kjer je bila njena hči, težko dihajoč v nemirnem spanju; kajti po noči ni ji spanec objel očij. Tiho je sedla k postelji in gledala, pritajeno dihajoč, v blede, trpko

obličje Blažene, na katerem se je svetila bolestna rudečica. Okoli usten, tesno stisnjenih, igral ji je nasmeš in višnjevi, veli ustnici sta šepetali:

„Mamica“!

Kake varljive sanje je pač imela?

Čez jedno uro se je prebudila in prvi pogled nje krasnih, globokih očij, plamtečih v žarnem ognju, je hitel k materi. Predno je mogla to gospa Božekova zabraniti, vzravnala se je Blažena po konci na postelji in objemši jo, naslonila je plakajoč svojo težko glavo na njene prsi. Dolgo ni imela besede ni ta, ni ona. Prva se je zavedla mati. Položila, upokojila je svojo ljubico in prijela jo za njene gorke roke ter se zadovoljno nasmijala; spregovorila ji je z vročim, sladkim glasom ljubko in tolažeče:

„Sedaj bode moja Blažena tiho, prav tiho, in pustila, naj govorim jaz. Dobro ve, da se mora čuvati in zdržati vsega, kar bi ji moglo še tako malo škoditi. Nič ne govori, nič se ne razvnečaj, slišiš dete? Obe morava biti pametni in bodeve tudi, kaj ne, deklica moja? Gledaš me s skrbnim očesom, ker se ti zdim slabotna. Ne čudi se. Dolga pot me je utrudila. Videla pa boš, da okrevam, ko se oddahnem pri tebi. Čudiš se morda, da se je tvoja previdna matka, katero nazivlješ najmodrejšo na svetu, tako naenkrat pripeljala k tebi. Le koprnenje, neskončno hrepenenje me je prignalo sem. Obe imava isto bolezen: domotožje; zato je z nama križ, dete zlato“!

Blažena je zrla na mater z blaženim, detinskim nasmehom; poslušala, molčala je. V nekaterih hipih pa je obsenčil oblak težke žalosti, hude, vprašujoče sumnje plemenito in duhovito nje obličje. Tedaj pa je pritiskajoč strastno ljubljene, zlate roke majkine na usta, poljubovala jih z gorečo ljubeznije. Mi besedice ni rekla, ali žgoči dih njenih žalostnih, srce pretresujočih poljubov izražal je glasno prošnjo:

„Pomagaj! Ohrani svoje dete“!

Stresla se je težko izkušena gospa, začutivši tesnost in muko uboge svoje bolnice; ali udala se ni svoji bolesti. Trudeč se, da bi razkropila bridke misli Blažene, začela je z nova pripovedovati:

„In sedaj poslušaj moje praške novice. Lepe so. Ravno dan pred mojim odhodom je bil pri meni gospod tajnik „Umetnostne družbe“. Prihitel je ves radosten, da bi mi oznanil, da so vse tvoje podobe vsprejete za letošnjo razstavo. Dve izmed njih pa: „Spomlad in jesen v bubinskem pragozdu“ sta si že dobili kupca, gospoda Loubo. Spoštovani ta prijatelj umetnosti je spoznal kot član razstavnega odbora tvoja dela in je ves navdušen vsled Tvoje originalno in realistično i virtuozno, vendar pa natančno izvedenih slik. Jako se zanimlje za te, dragica moja. No, kaj praviš k temu? To je vendar uspeh! To ni nobena malenkost, da si pridobila tega izvanrednega poznavalca umetnosti, kateri s svojo fino omiko in svojim čistim umetniškim ukusom, s svojo zdravo